

Muvakkat kaza salâhiyetile diğer yerlere gönderilecek hâkimlere verilecek tahsisata dair 1/1073 numaralı kanun lâ-yihası ve Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı 6/1671

7 - VI - 1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Muvakkaten kaza salâhiyetile başka mahallere gönderilen hâkimlere verilecek tahsisat hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5 - VI - 1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâ-yihası esbabı mucibesi ve Maliye vekâletinin mütaleanamesi suretile birlikte takdim olunmuştur efenmdi.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Hakkı kazayı haiz olan hâkimler hakkında vekâlet mevzubahs olamayacağından 367 numaralı kanuna tevfikân vazifei adliyeyi muvakkaten ifa maksadile âhar mahalle gönderilen hâkimlere harcırah kararnamesinin 27 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre memuriyeti asliye maaşı üzerinden yol masrafı ile seyahat ve ikamet yevmiyesi verilmesi Divanı muhasebatça tekarrür ettirilmiş ve meselenin hakikati de bu merkezde bulunmuş olduğundan mezkûr kanun mucibince muvakkat kaza salâhiyeti verilerek buldukları mahallerde diğer vazifeyi gören hâkimlere hiç bir nam ve hesap ile tahsisat itası mümkün olmayıp ancak âhar mahalle gönderilenlere verilmesi icap eden yol masrafı ve seyahat ve ikamet yevmiyeleri fazla bir yekûn teşkil etmekte olmasına ve buna da Adliye bütçesine konulan harcırah tahsisatı hiç bir sene tekabül eylememekte bulunmasına ve esasen 367 numaralı kanuna göre istihdam edilenlere harcırah kararnamesi hükmünün tatbıkı hakkındaki 1931 senesi bütçe kanununun hâlen hükmü meri bulunan 19 uncu maddesinin mevzu bulunduğu (H) cetvelinin tasfiyesi Âli Meclisçe Hükûmetten temenni edilmesine mebni bu maddenin müstakil bir kanun haline getirilmesi zarurî görülmüş olduğu gibi aynı zamanda askere giden hâkimlerin yerlerine yine 367 numaralı kanuna göre muvakkat kaza salâhiyeti ile gönderilen âkimlere verilen ikamet yevmiyeleri dahi bütçenin harcırah faslına ağır bir yük tahmil eylemesi dolayısıyla bunlara verilecek tahsisatın da maaş kanununun 22 ve 24 üncü maddeleri mucibince kendilerine verilen miktarlardan mütebaki kalacak kısmı tecavüz etmemek üzere verilebilmesi düşünülmüştür. Binnetice istihdaf olunan gaye işlerin sektedar olmamasını daha az bir masrafla ve daha emin bir surette temine inzimamen memuriyet mahallerinde ailelerini terk ile diğer mahalde ifayi kaza eyleyecek hâkimlerin de mehmaemken ihtiyaçlarının tehvini göz önüne alınmak hususlarından ibaret olup olsuretle işbu kanun lâ-yihası tanzim kılınmıştır.

Maliye vekillığının 13181/385 sayılı ve 4 - VI - 1934 tarihli tezkeresi suretidir.

Yüksek Başvekâlete

Muvakkat kaza salâhiyeti ile diğer mahallere gönderilen hâkimlere verilecek tahsisat hakkında tanzim edilip Hazineye havale buyurulan Adliye vekâletinin ilişik 12 - IV - 1934 tarih ve 23 sayılı tezkeresi ve merbutu kanun lâyihasile mucip sebepleri tetkik ve mütalea edildi.

Vekâleti müşarileyhaca muvakkat kaza salâhiyeti ile bir mahalden başka bir mahalle gönderilecek hâkimlere şimdiye kadar harerrah kararnamesi mucibince memuriyeti asliye maaşı üzerinden yol masrafile seyahat ve ikamet yevmiyesi verilmekte ve muvakkat kaza salâhiyeti verilerek buldukları mahalde diğer vazifeyi gören hâkimlere hiç bir nam ve hesap ile tahsisat itası mümkün olmayıp ancak ahar mahallere gönderilenlere verilmesi icap eden yol masrafı, seyahat ve ikamet yevmiyeleri fazla bir yekûn teşkil etmekte olmasına ve buna Adliye vekâleti bütçesine konulan harerrah tahsisatının hiç bir sene tekabül etmemekte olmasına binaen bahsedilen hâkimlere tahsisat tesviyesi daha muvafık olacağı düşünülerek bu kanunun teklif edilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Mucip sebepler lâyihasında serdedilen esbap ve mülâhaza varit görülmüş ve böyle bir kanunun tedvini Hazinece de muvafık görülmüştür.

Ancak bahsedilen kanun lâyihasının birinci maddesinde (Muvakkat kaza salâhiyeti verilerek diğer mahallere gönderilen hâkimlere beşte birden, üçten ikiye kadar vekâletçe tensip olunacak miktarda verilecek tahsisat kadro tasarrufatından tesviye olunur) denilmektedir.

Bu maddeye göre verilmesi icap eden beşte birden üçte ikiye kadar olan tahsisat nisbetinin tayininde ne gibi şeylerin esas ittihaz edileceği tayin ve tasrih edilmemiştir. Verilecek tahsisat nisbetinin tayinine muvakkat kaza salâhiyeti verilen vazife maaşının esas olması lâzımgeldiği gibi nihayet bir memuriyete vekâlet mahiyetinde bulunmuş olmak itibarile verilecek tahsisatın o vazife maaşının humsundan nisfına kadar olması ve bunun kadro tasarrufatından verilmesi muvafık görülmüştür.

Kanunun ikinci maddesinde: askerlik hizmetine alınanlara maaş kanununun 22 ve 24 üncü maddeleri mucibince verilen maaş miktarından mütebaki kalan kısmının bunların yerlerine 367 numaralı kanuna göre gönderileceklerin maaşlarına ilâveten tahsisat olarak verileceği zikir ve tesbit edilmektedir.

Maaş kanununun 22 nei maddesinde kısa hizmetle askere alınanlara zabıt vekillığı veya askerî memurluk verilmeye kadar sülüs maaş verileceği ve 24 üncü maddesinde (Hizmeti filiye haricinde askerî bir rütbe ile silâh altına alınanların rütbelerine göre muhassasatları yekûnu mülkî vazifelerinin muhassasatı yekûnundan noksan bulunduğu takdirde farkının mensup olduğu daire bütçesinden verileceği) yazılıdır.

Bu hükümlere göre kısa hizmetle silâh altına alınan hâkim kadro maaşının üçte birini alır ve bu maaşın üçte ikisi mevkuf kalır ve tasarruf edilmiş olur.

24 üncü maddeye göre askere celbedilenlerin askerî rütbe maaşı mülkî vazife maaşından farklı değilse mülkî vazifesine muhassas maaşı alamıyacağından o memuriyete muhassas maaşın tamamı mevkuf kalmaktadır. İkinci madde kabul edildiği takdirde maaş tamamının tahsisat olarak verilmesi lâzımgelmektedir. Yani verilecek maaş askere giden hâkimin rütbesine ve ciheti mülkiyedeki derece maaşının miktarına göre daima tehavvül edecektir. Bu kabîl vaziyetlerde mütehavvil tahsisat itası usulü hesabı ve bütçe noktai nazarıdan mahzurlu olmakla beraber, fili hizmete alınanlarla, hizmeti filiye haricinde askere alınanların yerlerine gönderilecek hâkimlere de başka başka tahsisat verilmesini ve aynı suretle vazife ifa eden hâkimlerden bir kısmına az tahsisat verildiği halde kısmı diğerine fazla tahsisat verilmesi gibi muadelet prensiplerini ihlâl edecek vaziyetler ihdas edeceğinden ve askerlik hizmetine alınanların yerlerinde bu suretle istihdam olunacaklarla birinci madde mucibince istihdam olunacaklar arasında bir fark mevcut olmadığından ikinci maddenin tayyi muvafık görülmüştür.

Arzolunan esaslara göre Hazinece tadilen tanzim edilen kanun lâyihası ve vekâleti müşarileyhanın mucip sebepler lâyihası leffen takdim kılınmış olmakla tasvip buyurulduğu takdirde Yüksek Meclise arzına müsaade buyurulmasını arz ederim efendim.

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 52
Esas No. 1/1073

20 - VI - 1934

Yüksek Reisliğe

Muvakkat kaza salâhiyeti ile başka yerlere gönderilen hâkimlere verilecek tahsisata dair kanun lâyihası Başvekâletin 4 - VI - 1934 tarih ve 6/1671 numaralı tezkeresile encümenimize tevdi edilmekle tetkik ve müzakere edildi.

Hastalık, mezuniyet veya açık bulunmak veya askere gitmek gibi bir sebeple mürettep vazife görülemeyen yerlere muvakkat kaza salâhiyetile gönderilen hâkim ve müddeiumumî ve hâkimler kanununun şümulüne dahil adli memurlara verilecek munzam tahsisat 1931 malî senesi bütçe kanununun hükmü meri 19 uncu maddesine göre harcırah kararnamesine tevfikân ikamet yevniyesi olarak verilmekte olduğu ve ikamet yevniyesinin fazla tutması ve harcırah tertibindeki tahsisatın bu yolda sarfı mecburiyeti dolayısıyla nakil, tahvil ve terfi gibi hallerde harcırah itası imkânını selbetmekte bulunması hasebile tek-lif esas itibarile kabul edilmiş, ancak beşte birden yarıya kadar verilecek tahsisatın halen ve-

rilmekte olan ikamet yevniyesine nazaran pek az tutacağına ve bir hâkimin aslî vazifesinin bulunduğu yerde bıraktığı ailesinin masrafı devam ettiği halde muvakkat kaza salâhiyetile gönderileceği yerde de ayrıca masraf yapmak mecburiyeti hesap edilerek beşte bir nisbeti üçte bir nisbetine çıkarılmıştır.

İkinci madde tahrir tarzı değiştirilerek yazılmıştır.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ad. E. Reisi	Bu M. M.	Kâ.
Çorum	Kayseri	Trabzon
Münir	S. Azmi	Raif
Aza	Aza	Aza
Antalya	Çanakkale	Kocaeli
Haydar	Osman Niyazi	Ragıp
Aza		
Manisa		
Refik Ş. İnce		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Karar No. 174
Esas No. 1/1073

21 - VI - 1934

Yüksek Reisliğe

Muvakkaten kaza salâhiyetile başka mahallere gönderilen hâkimlere verilecek tahsisat hakkında olup Başvekâletin 7 haziran 1934 tarih ve 6/1671 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Adliye encümeni mazbatasile birlikte ve Adliye vekili Saracoğlu Şükrü ve Maliye vekili Fuat Beylerin huzurile okundu ve görüşüldü:

Lâyhaya bağlı esbabı mucibe ile vekil beyden alınan izahata göre bazı hâkimlerin askere

alınmış olması dolayısıyla münhal kalan vazifelerine 367 numaralı kanuna tevfikân muvakkat kaza salâhiyetile gönderilmesine zaruret hâsıl olan hâkimlere verilecek vekâlet maaşı ile harcırah ve ikamet yevniyeleri harcırah tertibinden tesviye edildiği ve bu halin devamı ise Adliye vekâleti bütçesinin harcırah tertibi-ne fazla külfet tahmil eylemesi hasebile bu fasla konulmuş olan tahsisatın kifayet edemeyeceği anlaşıldığından bu nevi tahsisatın mez-

kür vekâletin maaş tertibinden yapılacak tasarruflarla karşılamak üzere maaş tertibinden tesviye edilmesine bir kanunî imkân verilmesi maksadile bu lâyihanın gönderildiği anlaşılmıştır.

Yukarıdaki izahata göre mezkûr tahsisatın maaş tertibinden tesviyesi encümenimizce de muvafık görüldüğünden kanun lâyihası Hükümetin teklifi ve hile kabulüne karar verilmiştir.

Müstaeelen müzakere edilmek üzere Umu-

mî heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.	M. M.	
Burdur	Isparta	Bayazıt	
Mustafa Şeref	Mükerrem	İhsan	
Balıkesir	Bursa	Çorum	Erzurum
Enver	Dr. Galip	Mustafa	Aziz
İstanbul	İzmir	Kayseri	
Sadettin	Kâzım	A. Hülmî	
Konya	Sıvas	Manisa	
A. Muzaffer	M. Remzi	M. Turgut	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Muvakkat kaza salâhiyeti ile mahalli ahara gönderilecek hâkimlere verilecek tahsisata dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 367 numaralı kanuna göre muvakkat kaza salâhiyeti verilerek diğer mahallere gönderilen hâkimlere gönderildikleri memuriyete muhassas maaşın beşte birinden yarısına kadar vekâletçe tensip edilecek miktardaki tahsisat maaşlarına ilâveten verilir ve bu tahsisat Adliye bütçesinin maaş tertibindeki kadro tasarruflarından tesviye olunur.

MADDE 2 — Halen hükmü meri 1931 malı yılı muvazenei umumiye kanununun 19 uncu maddesinin 367 numaralı istihdam edilen hâkimler hakkındaki hükmü mülgadır.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icraya Adliye ve Maliye vekilleri memurdur.

5 - VI - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	Ş. Saracoğlu	Zekâi	Ş. Kaya
Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
Ş. Kaya	Fuat	Hikmet	Ali
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
M. Celâl		Ali Rana	Muhlis

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Muvakkat kaza salâhiyetile başka yerlere gönderilecek hâkimlere verilecek tahsisat kanunu

MADDE 1 — 367 numaralı kanuna göre muvakkat kaza salâhiyeti verilerek başka yerlere gönderilen hâkimlere gönderildikleri memuriyetlere muhassas maaş tutarının üçte birinden yarısına kadar vekâletçe tensip edilecek miktardaki tahsisat, maaşlarına ilâveten verilir ve bu tahsisat Adliye bütçesinin maaş tertibindeki kadro tasarruflarından tesviye olunur.

MADDE 2 — 1931 malî senesi bütçe kanununun hükmü meri 19 uncu maddesinin 367 numaralı kanuna göre istihdam edilen hâkimlere ta-allûk eden hükmü ilga edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icraya Adliye ve Maliye vekilleri memurdur.

